

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

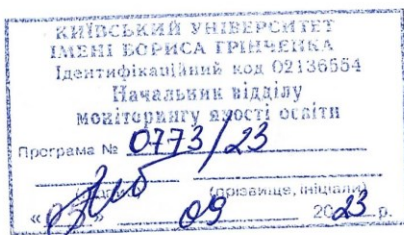
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“05” 09 2023 року

ПРОГРАМА
ШКІЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ВИРОБНИЧОЇ, БЕЗВІДРИВНОЇ)

для студентів
спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
освітнього рівня ПЕРШИЙ (бакалаврський)
освітня програма **МОВА І ЛІТЕРАТУРА** (англійська)
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

Київ – 2023

Розробник: Москалець Олена Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри лінгвістики та перекладу

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету романо-германської філології

Протокол від 29.08 2023 р., № 10

Секретар Торговець (Юлія ТОРГОВЕЦЬ)

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу

Протокол від 30.08 2023 р., № 1

Завідувач кафедри Козачук (Андрій КОЗАЧУК)

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 28.08 2023 р., № 10

Завідувач кафедри Бітківська (Галина БІТКІВСЬКА)

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми **МОВА І ЛІТЕРАТУРА** (англійська)

Гарант освітньої програми Якуба (Валентина ЯКУБА)

01.09 2023 р.

Програму практики перевірено

Заступник декана Зверева (Марина ЗВЕРЕВА)

01.09 2023 року

Пролонговано:

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), «___» ___ 20 ___ р., протокол № ___

ПЕРЕДМОВА

Робоча навчальна програма з Виробничої практики на 2-4 курсах розроблена на основі Програми підготовки вчителів англійської мови, створеної в результаті спільного проекту Міністерстві освіти і науки України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління» і відображає його ключові принципи та рекомендації. Програма відображає специфіку викладання дисциплін педагогічного циклу студентів-філологів. Зміст завдань і види роботи, передбачені Програмою практики, спрямовані на планомірне оволодіння практичними вміннями і компетентностями, основи яких формуються впродовж вивчення курсів Практичної педагогіки (III-IV семестри), Методики викладання англійської мови (V-VIII семестри), Курсовим проектом з Методики викладання англійської мови (V-VI семестри) та Методикою навчання зарубіжної літератури.

1. Опис практики.

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання:					
	денна					
<i>Шкільна практика (виробнича, безвідривна)</i>						
Вид практики	Обов'язкова					
Загальний обсяг кредитів / годин	10 / 300					
Курс	2		3		4	
Семестр	III	IV	V	VI	VII	VIII
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	2		2		2	
Обсяг кредитів	1	1	1	1	3	3
Обсяг годин	30	30	30	30	90	90
Тривалість	безвідривна					
Форма семестрового контролю	--	--	--	--	залік	--
<i>З практичної педагогіки</i>						
Вид практики	Обов'язкова					
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60					
Курс	2					
Семестр	III			IV		
Кількість змістових модулів з розподілом:	1			1		
Обсяг кредитів	1			1		
Обсяг годин	30			30		
Форма семестрового контролю	--			--		
<i>З методики викладання англійської мови (3 курс)</i>						
Вид практики	Обов'язкова					
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60					
Курс	3					
Семестр	V			VI		
Кількість змістових модулів з розподілом:	1			1		
Обсяг кредитів	1			1		
Обсяг годин	30			30		
Форма семестрового контролю	--			--		
<i>З методики викладання англійської мови (4 курс)</i>						

Вид практики	Обов'язкова	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120	
Семестр	VII	VIII
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	2	3
Обсяг годин	60	90
Форма семестрового контролю	залік*	
<i>З методики викладання зарубіжної літератури (4 курс)</i>		
Вид практики	Обов'язкова	
Загальний обсяг кредитів/годин	1 / 30	
Семестр	VII	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин	30	
Форма семестрового контролю	залік*	

* У VII семестрі виставляється один спільний залік з методики викладання англійської мови і методики викладання зарубіжної літератури на основі отриманих матеріалів і оцінок.

2. Бази практики

1. Центр методики навчання мов та літератури Факультету романо-германської філології КУБГ;
2. Школи-партнери КУБГ згідно чинних угод про практику.
3. Навчальні заклади державної та недержавної форми власності, які надали офіційне підтвердження про те, що вони ознайомилися з робочою програмою практики, а також заходами контролю виробничої практики, і готовності створити відповідні умови для проходження практики студентом і оцінювання його діяльності викладачами університету;
4. Комерційні організації державної та недержавної форми власності, що здійснюють навчання співробітників англійської мови на регулярній основі, які надали офіційне підтвердження про те, що вони ознайомилися з вимогами до роботи студента під час практики, а також заходами контролю виробничої практики, і готовності створити відповідні умови для проходження практики студентом і оцінювання його діяльності викладачами університету.

Якщо студенти 4 курсу працевлаштовані за фахом, то вони мають право використовувати своє місце роботи як базу проходження шкільної практики, із забезпеченням усіх програмних вимог (за окремо оформленим листом-клопотанням, у якому приймаюча сторона зобов'язується забезпечити належні умови проходження практики). У такому випадку студенти самостійно погоджують ці умови із своїм роботодавцем.

3. Мета та завдання практики

Метою проведення шкільної виробничої безвідривної практики є формування у студентів світоглядної та професійно-методичної компетентностей вчителя іноземної мови та літератури.

Завдання виробничої практики:

Формувати у студентів **загальні компетентності**, а саме

громадянську компетентність

- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 3).
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4).
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності (ЗК 5).

інформаційну компетентність

- володіння знаннями своєї дисципліни та здатність побудувати навчальний процес таким чином, щоб досягти високої ефективності процесу навчання (ЗК 6).

комунікативну компетентність

- здатність виконувати завдання в групі під керівництвом лідера, здатність до врахування чинних вимог дисципліни, планування та управління часом (ЗК 9).
- дотримання етичних принципів як з точки зору професійної доброчесності, так і з точки зору розуміння можливого впливу досягнень з філології на соціальну сферу (ЗК 10).

Фахові компетентності (професійні)

методичну і психолого-педагогічну компетентність

- володіння знаннями щодо закономірностей розвитку людини, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних якостей особистості (ФК 4);
- володіння лінгво-дидактичними вміннями, необхідними для ефективного навчання іноземної мови (ФК 5).

літературознавчу компетентність

- обізнаність із усіма літературними жанрами, періодами й епохами, а також володіння критичними, інтерпретативними й аналітичними навичками опрацювання художніх текстів мовою оригіналу (ФК 6).

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент повинен знати:

- психолого-педагогічні основи учіння і навчання та специфіку їх використання у професійній діяльності (ПРН 7).

вміти:

- володіти педагогічною технікою, прийомами професійного самовдосконалення, культурою спілкування (ПРН 13);
- перенести мовні знання та мовленнєві вміння у педагогічну практику (ПРН 14).

та реалізовувати:

- основні функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності (ПРН 15).

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Змістовий модуль І. Практична педагогіка (Кероване спостереження занять з англійської мови при Центрі методики навчання)	
Семестр ІІІ	
1. Планування керованого спостереження (установча/звітна конференції)	2
2. Підготовка до керованого спостереження (ознайомлення із завданнями, опрацювання відповідних матеріалів)	6
3. Кероване спостереження занять з англійської мови вживу та/або у відеозаписі	12
4. Укладання звітів з керованого спостереження	10
Разом	30

Семестр IV	
1. Планування керованого спостереження (установча/звітна конференції)	2
2. Підготовка до керованого спостереження (ознайомлення із завданнями, опрацювання відповідних матеріалів)	12
3. Кероване спостереження занять з англійської мови вживу та/або у відеозаписі	6
4. Укладання звітів з керованого спостереження	10
Разом	30
Змістовий модуль 2. Методика навчання англійської мови (Кероване спостереження занять з англійської мови та проведення занять у команді при Центрі методики навчання)	
Семестр V	
1. Планування керованого спостереження та проведення занять (установча/звітна конференції)	2
2. Підготовка до керованого спостереження та проведення занять (ознайомлення із завданнями, опрацювання відповідних матеріалів)	16
3. Кероване спостереження занять з англійської мови вживу та/або у відеозаписі;	4
4. Проведення занять у команді	2
5. Укладання звітів з керованого спостереження / самоаналізу проведення занять	6
Разом	30
Змістовий модуль 3. Методика навчання англійської мови (Педагогічна практика: проведення занять у команді та індивідуально при Центрі методики навчання)	
Семестр VI	
1. Планування педагогічної практики (установча/звітна конференції)	2
2. Підготовка до проведення уроків в команді та індивідуально (укладання планів уроків)	10
3. Проведення занять з англійської мови в команді та індивідуально	2
4. Проведення самоаналізу уроків безпосередньо після проведення та на основі відеозаписів власної роботи	6
5. Аналіз уроків інших студентів на основі безпосереднього спостереження та відеозаписів	6
6. Укладання звітів з педагогічної практики	6
Разом	30
Змістовий модуль 4. Методика викладання англійської мови	
Семестр VII	
1. Планування педагогічної діяльності (установча/звітна конференції)	2
2. Підготовка до проведення занять з англійської мови (ознайомлення з програмою, підручниками, ресурсами, консультації з викладачем і вчителем-наставником, укладання планів-конспектів)	20
3. Підготовка та проведення ТРЬОХ уроків з англійської мови (розробка плану уроку, узгодження з учителем, підбір і підготовка наочності)	20
4. Здійснення самоаналізу, самооцінювання, та взаємовідвідування, оформлення звітів	10

5.Обговорення не менше ТРЬОХ відвіданих занять з викладачем і вчителем-наставником	5
6. Оформлення й подання звітної документації	3
Разом	60
Змістовий модуль 5. Методика викладання зарубіжної літератури	
Семестр VII	
1.Планування педагогічної діяльності (установча/звітна конференції)	2
2.Підготовка до проведення занять із зарубіжної літератури (ознайомлення з підручниками, ресурсами, консультації з викладачем і вчителем-наставником)	10
3.Підготовка та проведення ОДНОГО уроку із зарубіжної літератури / запис відеоуроку (укладання плану-конспекту, підготовка наочності)	5
4. Здійснення й оформлення самоаналізу та самооцінювання	5
5.Відвідування та аналіз 2 уроків / відеоуроків із зарубіжної літератури	5
6. Оформлення й подання звітної документації	3
Разом	30
Змістовий модуль 6. Методика викладання англійської мови	
Семестр VIII	
1.Планування педагогічної діяльності (установча/звітна конференції)	2
2.Підготовка до проведення занять з англійської мови (консультації з викладачем і вчителем-наставником, укладання планів-конспектів, підготовка наочності)	30
3.Проведення П'ЯТИ уроків з англійської мови (розробка плану уроку, узгодження з учителем, підбір і підготовка наочності)	10
4. Здійснення самоаналізу та самооцінювання, оформлення звітів з самоаналізу	25
5.Взаємовідвідування занять з англійської мови, оформлення звітів із взаємоаналізу, не менше ТРЬОХ уроків.	20
6. Оформлення й подання звітної документації	3
Разом	90
Усього за шкільну практику	300

6.Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Практична підготовка студентів має наскрізний характер і відбувається впродовж вивчення всього курсу Практичної педагогіки й методики навчання під час виробничої практики при Центрі методики навчання мов та літератури, в навчальних закладах різної форми власності та в комерційних організаціях, у яких проводиться навчання співробітників англійської мови на регулярній основі.

Для гнучкої організації, та вибудування індивідуальної траєкторії студента практика проводиться безвідривно, протягом семестрів, за графіком навчального процесу.

2 курс

Практика з керованого спостереження у **III-V семестрах** проходить при Центрі методики навчання мов та літератури і полягає в участі у заняттях, спеціально організованих студентами старших курсів для своїх молодших колег та/або перегляді відеозаписів таких занять. Метою спостереження є виявлення психолого-педагогічних аспектів та педагогічних прийомів, які були розглянуті на заняттях з Практичної педагогіки й методики навчання англійської мови, аналіз їх застосування старшим студентом, який виступає в ролі вчителя-практиканта, та оцінка впливу використаних прийомів на процес навчання. Практика з керованого спостереження відбувається впродовж семестру і узгоджується зі змістовими модулями Практичної педагогіки й методики навчання англійської мови, надаючи студентам можливість узагальнити опрацьовані теми.

3 курс

Метою практики з проведення уроків у командах у **V-VI семестрах** є поступова адаптація до ролі вчителя, розвиток умінь працювати у команді, опанування прийомів управління навчальною роботою групи учнів, розвиток умінь здійснення само- та взаємоаналізу педагогічної діяльності. Три фрагменти уроків студенти готують і проводять у командах, а викладач з методики допомагає та консультує студентів. Індивідуальний урок студент готує під час самостійної роботи. Цільовою аудиторією розроблених фрагментів уроків є студенти другого курсу, для яких запропоновані уроки є об'єктом керованого спостереження. Інші студенти третього курсу можуть брати участь в уроках в ролі учнів. Після проведених уроків студенти оформляють «швидкий» звіт із самоаналізу отриманого досвіду. Під час проведення уроків ведеться відеозапис. На основі цього відеозапису студенти пишуть розгорнутий аналіз цілісних уроків.

Окрім проведення уроку в команді та власного уроку, студенти відвідують або переглядають у відеозаписі уроки інших студентів і виконують детальний аналіз за зразком.

4 курс

У **VII-VIII семестрах** метою виробничої практики є розвиток умінь самостійно планувати і проводити заняття з англійської мови та літератури, здійснювати рефлексивний аналіз власної педагогічної діяльності та аналізувати педагогічну діяльність своїх колег-практикантів. Базою практики може бути школа-партнер університету, з якою укладено угоду про співпрацю, або навчальна чи комерційна установа, яка бере на себе зобов'язання забезпечити умови для проходження практики студентом. Студент має право проводити заняття в аудиторії або дистанційно у формі відеоконференції.

Студент проводить на оцінку **три заняття з англійської мови та одне заняття** із зарубіжної літератури у сьомому семестрі, а також **п'ять занять з англійської мови** у восьмому семестрі впродовж усіх навчальних тижнів, визначених графіком практики; форму занять (очна чи дистанційна) та час проведення студент узгоджує з базою практики та викладачами-методистами. Взаємовідвідування занять студентами та відвідування занять викладачем-методистом може відбуватися очно й дистанційно. У випадку проведення очного заняття студент може здійснювати відеотрансляцію свого уроку для колег-практикантів та викладача-методиста, якщо вони виявили бажання спостерігати урок дистанційно. Також можна зробити відеозапис проведеного уроку для асинхронного опрацювання матеріалів заняття.

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практик

Практика з керованого спостереження (III-V семестри)

1. Брати участь у роботі установчих конференцій, ознайомитися з видами і режимом роботи, формою звітності і системою оцінювання;

2. Завчасно ознайомитися із завданням до кожного керованого спостереження, опрацювати надані матеріали;
3. Напередодні спостереження завантажити на власний пристрій і, за необхідності, роздрукувати бланки для занотовування інформації про об'єкти спостереження, ознайомитися з їх структурою; визначитися, у якій формі будуть вестися нотатки;
4. Взяти участь в уроці в реальному часі і/або переглянути відеозапис уроку; у випадку першого брати активну участь у роботі в ролі учня;
5. Оформити і вчасно здати звіт про результати керованого спостереження.

Педагогічна практика з Методики викладання англійської мови при Центрі методики навчання мов та літератури (VI семестр)

1. Взяти участь у роботі установчої конференції, ознайомитися з видами і режимами роботи, формою звітності і системою оцінювання;
2. У процесі розробки планів та наочних матеріалів уроків дотримуватися принципів академічної доброчесності;
3. Під час командної підготовки уроків бути активним членом команди, проявляти ініціативу та дослухатися до думки інших членів команди;
4. Готуючи урок індивідуально, бути готовим звернутися по допомогу до викладача чи інших студентів, надавати методичну допомогу іншим студентам, не порушуючи принципів академічної доброчесності;
5. Регулярно інформувати викладача про стан підготовки уроків, заздалегідь інформувати про труднощі у підготовці, бути готовим вдосконалювати і доповнювати свої матеріали до уроку;
6. Представити готові плани занять та комплекти наочності до них мінімум за два дні до призначеного часу проведення занять;
7. Провести три уроки в команді та один урок індивідуально;
8. Здійснювати відеозапис власних уроків і надати доступ до цих записів викладачу з методики викладання англійської мови, студентам другого курсу, які брали участь в уроці в ролі учнів та студентам третього курсу для подальшого аналізу;
9. Після кожного уроку провести «швидкий» (безпосередньо після уроку) та розгорнутий (на основі власного відеозапису) аналіз власних педагогічних дій, представити свої висновки у формі звітів із самоаналізу;
10. Відвідати та/або переглянути відеозапис щонайменше трьох уроків інших студентів, провести критичний аналіз педагогічних дій своїх колег, представити висновки у формі звіту із взаємоаналізу;
11. Взяти участь у звітній конференції.

Педагогічна практика: самостійне проведення занять з англійської мови та зарубіжної літератури (VII- VIII семестри)

1. За умови проходження практики на базі школи-партнера КУБГ, на настановчій конференції отримати від викладачів-методистів інформацію про вчителів-наставників, узгодити способи зв'язку з ними, час і місце проведення уроків;
2. За умови проходження практики на базі установи, яка не є офіційним партнером КУБГ, впродовж першого робочого тижня семестру (до 10 вересня) надати адміністрації факультету лист-клопотання про проходження студентом шкільної практики в обраній установі; поінформувати адміністрацію організації-базис практики про програму практики та критерії оцінювання роботи студента викладачами-методистами; узгодити із зазначеною організацією графік проведення занять; визначити способи спостереження занять викладачами-методистами; забезпечити можливість відеозапису для подальшого самоаналізу та оцінювання викладачами-методистами;

3. Ознайомитися з навчальним планом та навчальними матеріалами бази практики;
4. Спланувати проведення **восьми** уроків англійської мови (три - у VII семестрі, та п'ять - у VIII семестрі) та **одного** уроку зарубіжної літератури (VII семестр). Поінформувати викладачів-методистів про свій графік проведення занять;
5. Брати участь в індивідуальних та групових консультаціях щодо підготовки, проведення та аналізу уроків;
6. Готувати плани-конспекти та комплекти наочності до своїх занять, надавати їх на перевірку викладачам-методистам мінімум за день до проведення заняття;
7. Забезпечити умови викладачам-методистам для спостереження і оцінювання проведених занять;
8. Забезпечити умови колегам-практикантам для спостереження і аналізу проведених занять;
9. Здійснювати самоаналіз проведених занять; представити результати самоаналізу у формі звітів;
10. Відвідувати заняття колег-практикантів, брати участь в їх усному обговоренні; представити результати взаємоаналізу у формі звітів;
11. Вчасно оформити і здати звітну документацію: індивідуальний план проходження практики, плани уроків, звіти із самоаналізу, звіти із взаємоаналізу, оцінювання практики вчителями-методистами, оцінка практики викладачами з університету;
12. Бути готовими під час курсового іспиту з методики навчання англійської мови обговорювати власний досвід викладання англійської мови та досвід інших студентів-практикантів, наводити конкретні приклади з цього досвіду та обґрунтовувати свої методичні вчинки;
13. У випадку виникнення непорозумінь у спілкуванні з представниками бази практики інформувати викладачів-методистів. У випадку конфліктних ситуацій з базами практики-партнерами КУБГ вирішувати питання з методистом та представниками адміністрації Факультету романо-германської філології.

6.3. Обов'язки керівників практики (викладачі-методисти та вчителі-наставники)

Керівниками шкільної практики можуть бути викладачі університету, які викладають методику навчання мови, та/або мають науковий ступінь, що співвідноситься із навчанням англійської мови як іноземної, та/або мають попередній досвід роботи в школі.

Одночасно, керівник бази практики окремим розпорядженням встановлює розподіл студентів серед досвідчених вчителів відповідні професійної кваліфікації.

Таким чином, студент отримує методичну підтримку від викладача-методиста, а також від вчителя-наставника.

6.3.1. Обов'язки керівників практики від Університету

Практика з керованого спостереження (III-V семестри)

Викладачі практичної педагогіки й методики навчання англійської мови:

1. Координують заходи з керованого спостереження з Центром методики навчання мов та літератури; Центр методики навчання мов та літератури узгоджує графік практики зі Студентським офісом і фіксує призначені дати практики у розкладі;
2. Узгоджують заздалегідь, які команди чи окремі студенти проводять заняття для кожної з молодших груп;
3. Беруть участь у проведенні установчої конференції, ознайомлюють студентів з видами і режимом роботи, формою звітності й системою оцінювання;
4. Завчасно надають студентам завдання до кожного керованого спостереження та матеріали для додаткового опрацювання;
5. Контролюють поінформованість студентів про місце і час керованого спостереження;

6. Організують усне обговорення досвіду, отриманого студентами під час спостереження;
7. Перевіряють та оцінюють письмові звіти з керованого спостереження; отримані бали враховують під час підрахування семестрових рейтингів з Практичної педагогіки (III-IV семестри) та Методики викладання англійської мови (V семестр).

Педагогічна практика з Методики викладання англійської мови (VI семестр)

Викладачі з методики викладання англійської мови

1. Координують з Центром методики навчання мов та літератури проходження практики студентами;
2. Беруть участь в установчій конференції, ознайомлюють студентів з видами і режимами роботи, формою звітності і системою оцінювання;
3. Заздалегідь інформують студентів про цільову аудиторію уроків, які вони мають провести;
4. Моніторять стан підготовки студентів до проведення уроків командою та індивідуально, надають студентам групові та індивідуальні консультації у процесі розробки планів уроків;
5. Перевіряють конспект і комплект наочності мінімум за день до проведення уроків; за умови невідповідності плану-конспекту та комплекту наочності до вимог до підготовки до уроку команда чи студент не допускаються до проведення заняття;
6. Заздалегідь інформують студентів про час і місце проведення уроків;
7. Укладають графік взаємовідвідування студентів під час проведення уроків індивідуально;
8. Ознайомлюють студентів з прийомами проведення само- та взаємоаналізу педагогічних дій;
9. Відвідують уроки студентів;
10. Беруть участь в усному обговоренні уроків;
11. Перевіряють і оцінюють звітну документацію студентів (плани-конспекти + наочність, звіти із самоаналізу, звіти із взаємоаналізу); оцінки за матеріали уроків, проведених у командах, зараховують в семестровий бал з Методики викладання англійської мови.

Педагогічна практика: самостійне проведення занять з англійської мови (VII-VIII семестри) та зарубіжної літератури (VII семестр)

Керівники практики від університету зобов'язані

1. Провести установчу конференцію та надати студентам вичерпну інформацію щодо вимог до підготовки, проведення, самоаналізу та взаємоаналізу уроків, а також щодо системи оцінювання усіх видів роботи;
2. У випадку проходження практики на базі школи-партнера КУБГ надати інформацію про вчителя-наставника та способи зв'язку з ним; якщо студент проходить практику на базі іншої установи, яка не є офіційним партнером КУБГ, визначити способи відвідування занять; узгодити формат і організацію відеотрансляцій та відеозаписів уроків, які студент надасть для оцінювання викладачем-методистом;
3. Поінформувати вчителів-наставників про програму проходження практики студентом та систему оцінювання його діяльності;
4. Надавати групові та індивідуальні консультації в процесі підготовки студентів до проведення уроків;
5. Перевіряти плани-конспекти та комплекти наочності впродовж практики, надавати рекомендації щодо їх вдосконалення;
6. Відвідати та оцінити уроки з англійської мови та зарубіжної літератури залежно від фаху викладача-методиста (перевірити й оцінити відеозаписи уроків, на яких викладач-методист не був присутнім);
7. Вчасно перевірити і оцінити звітну документацію з практики;

8. Аналізувати отриману від вчителів-наставників інформацію та, за необхідності, вносити корективи в зміст аудиторних занять з Методики викладання англійської мови / Методики навчання зарубіжної літератури.

6.3.2. Обов'язки вчителів-наставників у школах:

Педагогічна практика: самостійне проведення занять з англійської мови (VII- VIII семестри) та зарубіжної літератури (VII семестр)

Вчитель-наставник у школі-партнері КУБГ зобов'язаний

1. Ознайомитися з програмою і термінами проходження практики студентами;
2. Допомогти студентам укласти індивідуальний план проходження практики (спланувати графік проведення уроків);
3. Ознайомити студентів зі шкільною програмою та підручниками, за якими працюють класи;
4. Надати студенту психологічну характеристику класів, у яких будуть проводитися уроки;
5. Надавати консультації в процесі підготовки до уроків, допускати студента до проведення занять у школі за умов належної підготовки до кожного уроку;
6. Бути присутніми під час проведення уроку студентом-практикантом, оцінити роботу студента-практиканта на кожному проведеному уроці (заповнити форму та поставити відмітку в індивідуальному плані проходження практики);
7. Регулярно інформувати викладача-методиста про перебіг практики і, за необхідності, висловлювати рекомендації щодо шляхів покращення підготовки студентів до практики на аудиторних заняттях з Методики викладання англійської мови / Методики навчання зарубіжної літератури.

6.4. Зміст роботи студентів під час практики

Кероване спостереження з Практичної педагогіки (III-IV семестри) та Методики викладання англійської мови (V семестр)

1. Ознайомлення зі змістом і завданням до кожного керованого спостереження;
2. Перегляд відеозаписів уроків або участь в уроках, підготованих старшими студентами, з паралельним занотуванням інформації про об'єкти спостереження;
3. Представлення отриманої інформації у формі звітів з керованого спостереження.

Теми керованого спостереження:

Семестр III

1. Мотивація та навчальні стратегії у вивченні іноземної мови / Motivation and Learning strategies.
2. Мисленнєва діяльність та когнітивні фактори у вивченні іноземної мови / Thinking skills and cognitive factors in language learning.
3. Фактори оволодіння мовою / Language acquisition factors.

Семестр IV

4. Уміння 21 сторіччя у навчанні мови / 21st century skills in a language classroom.
5. Фактор присутності і дій учителя на уроці / Teacher's presence and interventions.
6. Зворотний зв'язок на уроці / Teacher's feedback

Семестр V

7. Навчання рецептивних видів мовленнєвої діяльності / Teaching receptive skills

Педагогічна практика з Методики викладання англійської мови (V - VI семестри)

Командна та індивідуальна підготовка й проведення уроків з англійської мови для студентів молодших курсів з визначеними практичними цілями і запропонованими викладачем темами і матеріалами; взаємоспостереження та взаємооцінювання уроків.

Урок 1. Навчання рецептивних видів мовленнєвої діяльності / Teaching receptive skills

Урок 2. Формування лексичних навичок / Presenting vocabulary

Урок 3. Формування граматичних навичок / Teaching grammar

Урок 4. Навчання рецептивних та продуктивних видів мовленнєвої діяльності / Teaching receptive and productive skills.

Урок 5. Навчання рецептивних та продуктивних видів мовленнєвої діяльності / Teaching receptive and productive skills.

Практика із самостійного проведення уроків англійської мови (VII-VIII семестри) / зарубіжної літератури (VII семестр)

1) Планування роботи на обраній базі практики: ознайомлення з режимом роботи установи, основною документацією, підручниками, тематикою, загальною характеристикою учнів / студентів.

2) Планування з наставником та проведення уроків відповідно до Навчальної програми установи; обговорення проведених уроків з вчителем-наставником та/або викладачем-методистом.

3) Взаємовідвідування уроків інших практикантів, участь в обговореннях.

4) Ведення поточної документації практики.

7. Контроль досягнень

7.1. Система оцінювання досягнень студентів-практикантів

Бали, отримані під час практики з керованого спостереження впродовж III-VI семестрів, враховуються під час виставлення семестрового рейтингу з Практичної педагогіки (III і IV семестри) та Методики викладання англійської мови (V-VI семестр).

Окремий семестровий залік, спільний для двох змістовних модулів (Методика навчання англійської мови, та Методика навчання зарубіжної літератури) виставляється у VII семестрі.

Проведені уроки та подана документація зі шкільної практики навчання англійської мови за VIII семестр оцінюються, як частина іспиту з предмету «Методика викладання англійської мови» (див. деталі у робочій програмі навчальної дисципліни).

Кероване спостереження (III-V семестри)

У III-V семестрах передбачається по три виходи на практику з керованого спостереження; під час спостереження студенти виконують по три завдання. Таким чином, впродовж цих семестрів студент може отримати до 45 балів до суми балів з Практичної педагогіки (III і IV семестри) та Методики викладання англійської мови (V семестр) за семестр (до множення на семестровий коефіцієнт)

Критерії оцінювання звітів з керованого спостереження (III-V семестри):

№	Критерій	Максимальний бал
1	Звіт містить детальний опис об'єктів спостереження (педагогічних дій вчителя, прийомів, тощо)	2
2	Висновки спостереження узагальнюють результат спостереження, демонструють розуміння зв'язку між побаченим та теоретичним матеріалом курсу	1
3	Звіт оформлено з дотриманням мовної та стилістичної коректності	1
4	Дотримано вимоги щодо оформлення та термінів подачі роботи	1
Разом		5

Таким чином, за один вихід на практику студент має подати три документи, кожен з яких може бути оцінений від 1 до 5 балів. Звіти оформлюються за зразками, які містяться в ЕНК цієї навчальної дисципліни, та співвідносяться із темами модулів, за якими здійснюється спостереження.

Педагогічна практика (VI семестр)**Оцінювання підготовки до уроку**

№	Компонент підготовки до уроку	Максимальний бал
1	План-конспект уроку	2
2	Аналіз мовного матеріалу	1
3	Наочність до уроку	2
Разом		5

Оцінювання командного проведення уроку

№	Критерій	Максимальний бал
1	Досягнення мети уроку	1
2	Використання методів, прийомів, засобів навчання	1
3	Забезпечення розвитку компетентностей XXI сторіччя	1
4	Володіння дидактичним мовленням	1
5	Зворотний зв'язок та оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	1
Разом		5

Оцінювання рефлексивного аналізу проведеного уроку

№	Критерій	Максимальний бал
1	У звіті визначено позитивні аспекти уроку, наведено детальний опис власних педагогічних вчинків та дій студентів-колег по команді, які сприяли позитивному результату	2.5
2	У звіті визначено, які аспекти роботи на уроці вимагають подальшого вдосконалення і окреслено способи підвищення власної педагогічної майстерності	2.5
Разом		5

Таким чином, за один вихід педагогічної практики студенти можуть набрати від 3 до 15 балів. При цьому враховується як індивідуальний доробок одного студента, так і взаємодія між кількома студентами, які спільно готували один урок.

**Шкільна практика:
практика із самостійного проведення уроків англійської мови (VII семестр)**

Перелік звітної документації та її оцінювання

№	Тип документа	Кількість	Максимальний бал за одиницю	Максимальний сумарний бал
1	Матеріали до уроку (план-конспект, наочність)	3	10	30
2	Самоаналіз проведеного уроку	1	10	10
3	Оцінка уроку вчителем-наставником	3	5	15
4	Оцінка уроку викладачем-методистом	3	10	30
5	Звіт про відвіданий урок	3	5	15
Разом				100

Практика із самостійного проведення уроків зарубіжної літератури (VII семестр)

Перелік звітної документації та її оцінювання

№	Тип документа	Кількість	Максимальний бал за одиницю	Максимальний сумарний бал
1.	Матеріали до уроку (план-конспект, наочність)	1	40	40
2.	Звіт із самоаналізу уроку	1	10	10
3.	Оцінка уроку вчителем-наставником	1	15	15
4.	Оцінка уроку викладачем-методистом	1	25	25
5.	Звіт із взаємовідвідування і взаємоаналізу	2	5	10
Разом				100

Практика із самостійного проведення уроків англійської мови (VIII семестр)

Перелік звітної документації та її оцінювання

№	Тип документа	Кількість	Максимальний бал за одиницю	Максимальний сумарний бал
1	Матеріали до уроку (план-конспект та наочність)	5	1	5
2	Звіт із самоаналізу уроку	3	1	3
3	Звіт із взаємовідвідування і взаємоаналізу уроку	2	1	2
4	Оцінка уроку вчителем-наставником	5	1	5
5	Оцінка уроку викладачем-методистом	5	1	5
Разом				20*

*Оцінка за пакет звітної документації з Педагогічної практики прирівнюється до оцінки письмової частини іспиту. Усна частина іспиту відбувається у формі співбесіди за

матеріалами педагогічної практики, під час якої студент пояснює свої педагогічні рішення і відповідає на запитання екзаменатора щодо компонентів уроків та їх перебігу.

7.2. Перелік звітної документації

Студенти мають підготувати звітну документацію та завантажити її у відповідну секцію ЕНК.

Зразки оформлення та/або готові форми для заповнення містяться в додатках до цієї програми, а також розміжені у відповідному ЕНК для скачування й використання.

№	Вид документації	Методика навчання англійської мови	Методика навчання зарубіжної літератури	Період подачі
1	Комплект матеріалів до уроку (плани-конспекти, наочність)	3 комплекти	1 комплект	VII семестр
2	Звіт із самоаналізу уроку	1 звіт	1 звіт	
3	Звіт із взаємовідвідування і взаємоаналізу	3 звіти	2 звіти	
4	Оцінка уроку вчителем-наставником	3 заповнені форми	1 заповнена форма	
5	Оцінка уроку викладачем-методистом	3 заповнені форми	1 заповнена форма	
6	Індивідуальний графік проходження практики за семестр	Один спільний документ із живими підписами вчителя-наставника і викладача-методиста		
1	Комплект матеріалів до уроку (плани-конспекти, наочність)	5 комплектів	-	VIII семестр
2	Звіт із самоаналізу уроку	5 звіти	-	
3	Звіт із взаємовідвідування і взаємоаналізу	2 звіти	-	
4	Оцінка уроку вчителем-наставником	5 заповнених форм	-	
5	Оцінка уроку викладачем-методистом	5 заповнених форм	-	
6	Індивідуальний графік проходження практики за семестр	Один спільний документ із живими підписами вчителя-наставника і викладача-методиста		

7.3. Вимоги до звіту про практику

Звітні матеріали мають відповідати **принципам академічної доброчесності**. У випадку виявлення плагіату, фальсифікації чи інших видів порушення академічної доброчесності, звіт про практику не зараховується, а бали, отримані за всі види роботи впродовж практики, **анулюються**.

Звіти з керованого спостереження, самоаналізу та взаємоаналізу мають бути завантажені на ЕНК впродовж доби після проведення уроку та/або його відвідування.

Матеріали до проведення уроків мають бути представлені не пізніше ніж за добу до проведення уроку.

7.4. Система семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль у VII семестрі відбувається у формі заліку. Заліковий рейтинг розраховується як середньозважена оцінка у цьому семестрі за педагогічні практики з навчання англійської мови та зарубіжної літератури. Підсумковий бал – 100 балів. У разі незадовільного рейтингу (нижче 60) студент має перескладати виробничу практику.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90 балів	Відмінно - відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням - досить низький рівень знань / умінь / навичок, що вимагає повторного проходження

8. Джерела

Основні

1. Типова програма «Методика навчання англійської мови». Освітній ступінь бакалавра. Керівник проєкту: В.Іваніщева. – Івано-Франківськ: НАІР, 2020. – 126 с.

Додаткові

1. Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/home>

2. Маккензі А.С. (2019) «Шкільний вчитель нового покоління»: Звіт про результати оцінювання проєкту Британської Ради і України. - [Електронний ресурс] - https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/zvit_pro_rezultaty_ocinyuvannya_proyektu_s_hkilnyu_uchytel_novogo_pokolinnya.pdf

9. Додаткові ресурси

1. ЕНК «Шкільна практика БЕЗВІДРИВНА (2-4 курс, ФА, денна) <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11130>

Бланки оцінювання проведених студентом уроків

Оцінка уроку викладачем-методистом		
Студент		Дата проведення уроку
		Оцінка (максимум 5)
1	Урахування навчальних потреб учнів	
2	Використання методів, прийомів, засобів навчання	
3	Забезпечення розвитку компетентностей XXI сторіччя	
4	Володіння дидактичним мовленням	
5	Зворотний зв'язок та оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
		Оцінка за урок
Коментарі:		
Поради:		
Підпис:		ПІБ:

Оцінка уроку вчителем-наставником		
Студент		Дата проведення уроку
		Оцінка (макс. 1 бал)
1	Урахування навчальних потреб учнів	
2	Використання методів, прийомів, засобів навчання	
3	Забезпечення розвитку компетентностей XXI сторіччя	
4	Володіння дидактичним мовленням	
5	Зворотний зв'язок та оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці	
		Оцінка за урок
Коментарі:		
Поради:		
Підпис:		ПІБ:

Бланк самоаналізу проведеного уроку

Teaching Practice SELF ASSESSMENT	
Your name _____	
Date _____	
School _____ Class _____	Number of learners _____
Lesson Topic _____	
Lesson Focus _____	
Lesson aim(s) _____	
Did you achieve your lesson aims? (Select your answer) Yes Partly No	
Explain your answer to the previous question.	
What was good about your lesson? (Provide detailed description)	
What would you change?	

Бланк звіту про взаємовідвідування та взаємоаналіз

Teaching Practice PEER ASSESSMENT	
Your name _____	
Trainee teacher's name _____	
Date _____	
School _____ Class _____	Number of learners _____
Lesson Topic _____	
Lesson Focus _____	
Lesson aim(s) _____	
Was the lesson aim achieved? (Select your answer) Yes Partly No	
Explain your answer to the previous question.	
What was good about the lesson? (Provide detailed description)	
What would you recommend to change? (Provide detailed explanation)	

Зразок індивідуального плану проходження практики

(цей документ роздруковується на окремому аркуші і заповнюється вручну, в реальному часі, під час виконання усіх етапів практики)

Прізвище, ім'я, по-батькові студента _____

Шифр групи _____

База практики _____

7 семестр

	Вид діяльності	Дата проведення	Вчитель-наставник (підпис виконання) про	Викладач-методист (підпис виконання) про
1	Порведення уроку з англійської мови			
2	Порведення уроку з англійської мови			
3	Порведення уроку з англійської мови			
4	Порведення уроку із зарубіжної літератури			
5	Відвідання уроку з англійської мови			
6	Відвідання уроку з англійської мови			
7	Відвідання уроку з англійської мови			
8	Відвідання уроку із зарубіжної літератури			
9	Відвідання уроку із зарубіжної літератури			
10	Подання звітної документації за семестр			

Індивідуальний План проходження практики

Прізвище, ім'я, по-батькові студента _____

Шифр групи _____

База практики _____

8 семестр

	Вид діяльності	Дата проведення	Вчитель-наставник (підпис виконання) про	Викладач-методист (підпис виконання) про
1	Порведення уроку з англійської мови			
2	Порведення уроку з англійської мови			
3	Порведення уроку з англійської мови			
4	Порведення уроку з англійської мови			
5	Порведення уроку з англійської мови			
6	Відвідання уроку з англійської мови			
7	Відвідання уроку з англійської мови			
8	Відвідання уроку з англійської мови			
9	Подання звітної документації за семестр			